

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Paulus IV. n. 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

Hunc, &
Societatem
mire ex-
tollit.

Quam opus
eximium
appellat.

menti habet Ignatij auctoritas, quam omnes idque ipsa ratio manifestè docet. Probabile enim est Ignatium, qui Societatem vestram tam opportuno tempore, & Dei Ecclesiæ necessario diuinitus instituit, felicissime propagauit, prudentissime hæctenus gubernauit, eius qui illum vnum ad tam eximium opus elegit, voluntatem Dei potius habere comperitam, quam nos qui sæpè hallucinamur, & media in luce non videmus. Quis enim qui Ignatium ad fundandam Religionem vestram, amplificandam, atque administrandam, tanta à Domino gratia atque spiritu dotatum videat, non etiam intelligat illum ipsum cælesti lumine collustratum, certissima ratione accepisse, in qua nimirum Deus velit, vt se ad eius obsequium Societas vestra exerceat, & perpetuo conferuet? Quapropter vestris quidem potissimum in rebus, vnus Ignatius omnium mihi rationum instar est. *Hæc Marcellus ante Pontificatum apud P. Ribadeneira in vita S. Ign. lib. 3. cap. 15. fol. mihi 145. & post Pontificatum, idem iudicium, eandem opinionem, & existimationem (& forte maiorem) de Ignatio Parente, & Societate habuit: quam mille fauoribus, gratijs, & priuilegijs cumularet, si viueret. Sed quæ rerum humanarum est inconstantia, paucos intra dies in febrim incidit, & altero ac vigesimo Pontificatus sui die, communi omnium lætæ, sed præcipue Societatis mærore, decessit.*

Paali amor
in Igna-
tium.

Et reue-
rentia.

4. A PAVLO IV. antea Petro Carrasa Cardinali Theatino, vnoque è primis qui Sacrum Clericorum Regularium fundarunt Ordinem: ex quo etiam Theatinos vulgus appellat. Qui tam amanter, quam honorificè excipiebat Ignatium: neque enim passus est vquam ab Ignatio se degenibus, ac ne aperto quidem capite compellari, sed secum per cubiculum perambulantem, multis inspectantibus, & admirantibus audiit. Eo mortuo ad Patres Congregationis primæ Generalis de Lainij creatione renunciantes hæc verba pientissimus Pontifex dedit, in quibus egregie laudat Comitiorum exitum, commendat Societatem, adhortatur ad laborum constantiam, confirmat creationem Præpositi, & ipsam Societatem. Læti, inquit, summo
&

& immortalī Deo gratias agimus, quod vobis singulare hoc beneficium his diebus est elargitus, vt, quemadmodum ex fida relatione comperimus, Præpositi Generalis creatio pia vobis, canonica & sancta contigerit. Non enim obscure intelligimus electionem adeò consentientem, atque concordem amore Spiritus Sancti esse peractam: eaque res nobis confirmat Vos in Vnitate Spiritus ambulare, vnum, & idem sapere VESTRAMQUE BEATAM SOCIETATEM SVpra PETRAM IN IPSO ANGVLARI LAPIDE, QVI EST CHRISTVS, FVNdatam ESSE. Et magni profecto referebat hunc actum primum ita feliciter cedere, & talibus conditionibus fieri; qui, vt est primus, ita aliorum quasi norma futurus sit. Quare magnam spem in Domino concipimus, nobisque pollicemur fore, vt diuina bonitas quæ in vobis tam præclarè cæpit, eadem prosequatur, & vos conseruet, & augeat sua benedictione, idque in gloriam æternæ Maiestatis iuæ, & vtilitatem Ecclesiæ sanctæ. *Hic conuersus ad Lainium, In te, inquit, dilectissime fili, hæc fors cecidit. Præpositus & Caput es huius BENEDICTÆ SOCIETATIS, quæ quanquam ab exiguis & infirmis est orta principijs (vt nos memores sumus, qui vobis ab initio fauorem, & amorem nostrum declarauimus, neque hæcenus intermittimus, neque intermittere volumus) non parum multa pertulit, atque interea, tot incrementa accepit, atq; tam vberes Fructus Dei Ecclesiæ in Vniuerso Orbe terrarū attulit. Multorum enim testimonio cognoscimus, quanta per Vos commoda Deus Mundo pariat, & quàm felices conatus Vestri, Deo cooperante passim proueniant. Verum ipsi cogitate, filij charissimi, VOS NON AD QUIETEM, ET DELICIAS, SED AD LABOREM, ET CRUCEM VOCATOS ESSE. Proponite vobis Dominum & Salvatorem nostrum Christum IESVM, cuius exempla & verba animaduertite. Non est, inquit, seruus maior Domino suo, neque discipulus supra Magistrum, & eum qui mittit illum. Veniat vobis in mentem Præcursor Domini, quem diuina*

Eius verba ad Patres Congregationis.

Laudat Comitiorum exitum & Societatem:

Quam supra Christi Petram fundatam ait.

Et vberes in Vniuerso Orbe fructus Ecclesiæ afferre.

Adhortatur ad laborum constantiam,

Christi Domini Præcursoris, & Principis Apostol. exemplo.

voce sanctissimum esse accepimus, considerate beatissimum Apostolum Gentium, & Apostolorum Principem Petrum, qui sicut in diligendo Christo fuit cæteris ardentior, sic etiam in eodem imitando factus est similior. Quare iam moriturus humiliavit sese non solum vsque ad mortem Crucis, sed etiam vsque eò, vt ne dignum quidem se arbitraretur Crucis perferre supplicium ad eum modum, quo Dominus & Magister subiisset. Inuerso enim capite, siue vt Græci dicunt ἐπι κεφαλῆν voluit crucifigi. Quod supplicij genus multi Romæ sunt post eum secuti & imitati. Perpendite denique Sanctorum exempla omnium cum veteris, tum noui testamenti, qui per summos labores, & pericula maxima cælestem hæreditatem adierunt. Ne putetis vos melioris esse conditionis, quam legis vtriusque Sanctos Dei legatos, de quibus Sanctus Stephanus ait, Quem Prophetarum non sunt persecuti Patres vestri? & Dominus: Mensuram implete Patrum Vestrorum. Quod vtique tum fecerunt, cum Christum Dominum occiderunt. Similiter vobis contingeret. Multi enim non recipient vos, nec doctrinam vestram, sed persequentur vos, & interficient, obsequium se præstare Deo arbitrantur. Perturbatissimum enim sæculum hoc est, quo Dominus vocauit ISTAM BEATAM SOCIETATEM. Ecclesiam Dei diris modis vexari, & vbique ferè oppugnari videmus. Oppugnant Christi sponsam non tantum à fide alieni, Barbari, & qui nouis in Insulis Christianum nomen hostiliter infectantur, sed etiam illi, qui communi nobiscum Christianorum nomine gloriantur, qui eodem baptismatis fonte renati sunt, & eorundem Sacramentorum communicatione nobiscum vtuntur, quos tamen omnium maximè sanguinem nostrum fitire certum est. Proinde vos aduigilare oportet, minimeque segnes esse. Abijcite timorem quemuis, & hominum respectum, libero atque imperterrito animo nomen Domini confitentes, perque vniuersum mundum portantes,

vt

*Br ad
Mundi
vnia pro
Dei Eccle-
sia subeun-
da.*

vt aduersus formidanda constantes, ita contra blandientia incorrupti. Nulla vos gratia, nulli fauores impediunt, quominus vos veros & perfectos Dei seruos exhibeatis. Totos vos pro Ecclesia Sancta impendite, vt sitis demum sacrificium Deo in odorem suauitatis in finem vsque perseverantes, vt iucundam illam & caelestem vocem audire mereamini, Venite benedicti Patris mei. Caeterum, quod ad creationem Generalis pertinet, eam nos libenter confirmamus, & non solum eam, sed & HANC BEATAM SOCIETATEM, & omnia beneficia tam spiritualia, quam temporalia, & Priuilegia, quae vel superiores Pontifices, vel nos ipsi concessimus, approbamus, & confirmamus, prompti & ad alia vobis concedenda, quae ad Dei gloriam vobis necessaria erunt. Et auctoritate Domini nostri IESU Christi nobis concessa, & Apostolorum Petri & Pauli, & nostra benedicimus vobis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Et benedictionem hanc nostram volumus non solum ad vos, filij dilectissimi, qui praesentes adestis, pertinere, sed etiam ad absentes fratres vestros transmitti vbicumque terrarum sint: ac precamur Dominum, vt ipse in caelo ratam habeat, sicut nos in terris eius locum gerentes impertimus; & offerimus vos ante conspectum Domini nostri Iesu Christi: eumque precamur, vt vos, & numero, & merito dignetur augere, vt nomen ipsius vniuersum per Orbem portare valeatis; tandemque beatitudinem illam consequamini, quam nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit; vtque audire mereamini non eam vocem, Vt quid enim terram occupat? Succidite illam; sed eam, Euge serue bone & fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui, iuuante eodem Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre, & spiritu sancto viuit, & regnat per infinita saecula saeculorum, Amen. Hucusque Pontifex summus, & SOCIETATIS amantissimus Pater, vt refertur in Par. 2. Hist. Soc. lib. 2. a num. 37.

*Confirmat
creationem
Laynij: &
ipsam So-
cietatem.*

*Quam
Beatam
appellat.*

*Et multi-
plici ben-
dictione
replet.*

Post hæc tanta, verba Lainij ad Pontificem secuta, & quidem pauca: Pro fauoribus, dixit, ac beneficijs sibi totique SOCIETATI concessis non posse gratiarum satis agere, & hoc decus, hanc esse coronam SOCIETATIS, quod talem haberet Pontificem, in eiusque Patrocinio ita esset. Rogare interim, vt cum eius benedictione, dum co-

Benignitas
summa
Pont. erga
Patres.

Quos ad se,
vt ad Pa-
trem iubet
accurrere.

Et tres
Cardinales
in Societa-
tis curam
iubet in-
tendere.

Illamque
se semper
inuisse fa-
ctur.

Ac pro sin-
gulari eius
patrono, ac
proprio Pa-
rente vult
haberi.

Ob fructus
ex illius
opera secu-
tos.

Et adessent Patres, liceret catus habere, & quæ ad SOCIETATEM stabilendam perficiendamque pertinerent, communiter pertractare. Volumus, inquit, concedimus, indulgemus vobis, vt tractare libere, & statuere possitis quæ necessaria videbuntur ad stabilendam & augendam vestram SOCIETATEM. Si quid autem inciderit, in quo consilio putetis nostro vtendum, adite, accurrite cum fiducia tanquam FILII AD PATREM. Nam quamuis magnis peneque infinitis occupationibus detinea- mur, quæ nos profecto exercent, & vtinam pro Dei obsequio, & gloria, volumus tamen semper vobis aditum patere. Habetis hic hos Reuerendis. Cardinales duos Trancensem atque Alexandrinum, quibus res vestras curæ esse sentietis; & quibuscum conferre omnia poteritis, vt nos deinde vestro nomine alloquantur. Habetis & Cardinalem Neapolitanum nepotem nostrum, qui iuuandis vobis operam dabit, sicut illi demonstrauiamus. Tandem sepius bene precans, & interdum brachia super pectus veluti amplexurus componens dimisit. Ita Sacchinus Ibid. n. 41. & 42.

AB EODEM, qui aliquando dixit inter cetera cum ingenti sensu, Hanc BENEDICTAM SOCIETATEM ego semper iuui. Sic ibidem num. 18. & postea num. 28. eiusdem lib. 2. referuntur verba Card. Pacieci ad Patres Congregationis Pontificis nomine ante Generalis electionem, in quibus dixit, Velle sanctissimum Dominum Congregationi vniuersæ notum ac certum esse, ipsum SOCIETATIS proprio quodam ac præcipuo modo patrocinium suscipere: neque ab ea pro communi tantum omnium PARENTE, SED PRO SINGULARI, AC PROPRIO VELLE HABERI: ad quem sine cunctatione verecundiæq, vlla retardatione quidquid vnquam foret opus, referret. Siquidem planè sibi cognitum

nitum esse cunctis ex oris quantum, siue inter Christianos populos, siue alienos, ac præsertim inter Hæreticos SOCIETATIS opera vteretur Deus: quanta per eam vbiuis gentium commoda crearentur. *Hæc inter alia Pontifex Paulus Cardinalis ore ad Congregationis Patres elocutus, in summam sociorum, ac SOCIETATIS laudem.*

Et præcipue inter Hæreticos.

5. A PIO IV. Cui nec gratam minus, commendatamque fuisse IESV Societatem, post facta luculenta ipsa eius sincerissimi affectus verba testantur. Etenim in Bulla incipit: Etsi ex debito ann. 1561. Ad illos tamen (inquit) qui sicut Nomen Sociorum à IESV assumpserunt, ita opere, doctrina, & exemplis Dominum Nostrum Iesum Christum imitari, & eius vestigia sequi nituntur, Maioribus Fauoribus, & Gratijs persequendum inuitamur. *Et postea: Attendentes, quantum dicta vestra Societas in Ecclesia Dei hætenus fructum attulit, & quantum in futurum, Deo dante, sit allatura; & propterea Vos præ ceteris alijs Religiosis Maioribus Fauoribus, & Gratijs fore merito prosequendos. Ita in Bullar. Societ. fol. 79. & 81. Quæ verba eò magis Societatem commendant, quod prolata sint, ut statim subdit Pontifex, Motu proprio, non ad Vestram, vel alicuius pro vobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra scientia, &c.*

Commendatur à Pio ex IESV Nomine.

Et quia Christum doctrina, & exemplis imitatur.

Ideo maioribus fauoribus præ ceteris Relig. prosequenda.

AB EODEM: Qui nec verbis solum, ut dixi, sed ipso statim Pontificatus sui initio factis etiam in Societatem beneuolus, cum præstitisset eam gratiam, quæ à Socijs amplissima postulabatur, cumque omnium nomine ad Pium Patrem gratias referret Generalis Lainius, subiecit sanctissimus Pater (aderant Cardinalis Moronus, & Ferraria Dux, eo die apud Pontificem pransi) Haud opus gratijs esse: Societati IESV vsque ad sanguinem fauturum. *Alioque die cum literas in commendationem rerum nostrarum à Philippo Hispaniarum Rege accepisset, dixit, Ab Imperatore quoque, & alijs Principibus ad se eiusmodi commendationes Missas: verum superuacua secum talia officia pro Societate esse, ad quem commendare eam potius pertineret. Quæ non verbi causa*

Illique se vsque ad sanguinem fauturum aiebat.

Literas Societatis commendationis accepit ab Hisp. Rege.

dici